

Dokuzy düzűw mařgala

Category: Edebi makalalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Dokuzy düzűw mařgala KIVAMINDA IDEAL AILE

Aile, birey için, toplum için, devlet için ve insanlık için tahminler üstü önemli bir kurum ve topluma temel direktir. Çünkü aile, insanın varlık sebebi, toplumun ana kaynağı, devletin temel dayanağıdır. Aile, insan kitlelerinin mükemmel mozaığıdır, medeniyetlerin aşınmaz bağıdır. Aile ideal özellik ve kimliğı ile yaşatılırsa toplum düzey kazanır.

Böyle bir aile eğitimle hayat bulur, bu hayat ailede kök salar, toplumda yerleşerek süreklilik kazanır. Aile düzenli ve güçlü toplumun temeli olduğı gibi aynı zamanda yol haritasıdır. Bu kıvamda eğitilmiş aile mutlu birey, mutlu aile, mutlu kurum ve mutlu toplum tablosunu oluşturur. Kalkınmış müreffeh toplum için mutlu aile olması şarttır. Ailesi mutlu olmayan toplum, geleceğı olan güçlü nesilleri yetiştiremez. “Gençliğı olmayanın geleceğı de olmaz.”

İnanmış bir ümmetin geleceğı için Cenabı Hak ilkeler koyar:

Ey iman edenler! Kendilerinizi ve ailenizi, yakıtı insanlarla taşlar olan o müthiş ateşten koruyun. Onun başında kaba yapıllı, sert ve şiddetli melekler olup onlar asla Allah’a isyan etmez ve kendilerine verilen bütün emirleri tam yerine getirirler. (Tahrim:66/6)

Elbette bunun önemli alt yapısı vardır. Bu temel değerler Kur’an’ı Kerimin birçok ayetinde anlatılmaktadır. Bunların arasında Lokman aleyhisselamın oğluna verdiği öğüt, insanlık tarihinin en yüksek düzeyde eğitim ilkeleridir. İlgili ayetlerde gençlerini yetiştiren eğitimcinin öncelik ve özellikle “hekîm” yani hikmet sahibi olması gerekir. Hikmet sahibi eğitimci, iman ile küfrün arasındaki çok ince ve çok hassas çizgiyi, ilim, irfan, vukufiyet boyutu ile net görüp onu hiçbir etki altında kalmadan sunabilen yiğit oğlu

yiğittir. Allah Teâlâ, Lokman aleyhisselamı hikmet ile donatıp ve bu haliyle Onu görevlendirir.

Bu büyük ve önemli dersi Cenabı Hak, Lokman suresi 12-19. Ayetlerinde ilkeler halinde deklare eder: “Andolsun ki, biz Lokman’a, Allah’a şükret diye, hikmet verdik.”

Rabbimiz, hikmet nimeti ile ve şükür ibadetini, mezcederek beyan buyurmuştur. Evet, eğitimcinin hikmet sahibi olması şarttır. Yoksa “bu maaşa bu kadar hizmet” anlayışını gütmek, eğitimin özünü bozar.

İşte Lokman aleyhisselam bu hassas konuyu ifa etmeye başlarken oğluna “hikmetin başı Allah korkusudur” anlayışı ile sesleniyor: “Yavrucuğum! Allah’a hiçbir şeyi şirk koşma. Çünkü şirk elbette büyük bir zûlümdür.” O eğitime bu hitap ile başlıyor. “Artık bundan sonra insana, ana ve babasını tavsiye ettik. Onu anası zaaf üstüne zaaf ile yükledi. Onun sütten kesilmesi de iki sene içindedir. “Bana şükret ve ana babana da şükret. Dönüş de ancak Bana’dır” buyurarak eğitilen de Allah’a hiçbir şeyi şirk koşmayacak bir kalite hedefliyor. Bununla beraber ana baba mutlaka değerleri bilinip saygı gösterilmelidir. Bugün soysuzlaşıp ebeveyne, kuduz olmuşçasına saldıran tıynetsizlere eğitimin fayda vermeyeceğini gösteriyor.

Bu beyan karşısında aile kavram ve korunması ile ilgili çok cazip bir açıklama dikkat çekmektedir. Hani bazılarının zannettikleri gibi ana baba ile ilgili iddiaları kabul etmeyen Rabbimiz, ailenin korunmasını da eğitim kategorisine alıyor. “Bununla beraber ana-baban, bilmediğin, bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarsa, bu takdirde kendilerine itaat etme. Fakat onlara, dünya hayatında iyi bir şekilde sahiplik et.” Esas sistem budur. Lokman aleyhisselam eğitime devam ediyor. Yapılanların hesabını hatırlatıyor. Muhakkak ki, o yaptığın şey bir hardal tanesi ağırlığında olsa da, bir kaya içinde veya göklerde veya yer içinde bulunsa da Allah onu bir gün önüne çıkarır. Şüphe yok ki, Allah Latîftir, Habîrdir.”

Ders devam ediyor, kul olma şuurunu geliştiriyor, gencin

bilinç düzeyini ayarlıyor “Yavrucuğum, namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret. Kötülükten men et. Sana bu emir ve nehiy sebebiyle başına gelecek olan şeylere sabret.” Çünkü bunlar azim ve kararlılık gerektiren işlerdendir. Bu ilkelere sonra gence karakter kazandırmak için: “Kibirli davranarak insanlara yüzünü dönme, yeryüzünde çalımlı çalımlı yürüme! Çünkü Allah kibirle kasılan, kendini beğenmiş, övünüp duran kimseleri asla sevmez.”

Bundan sonrada gence çok ince bir ayar daha veriyor: “Yürüyüşünde dengeli ol, sükûnet ve vakarını koru. Sesini alçaltarak ayarla, çünkü seslerin en rahatsız edeni, elbette ki eşek sesidir.” Bu genel ilkeler, insanoğlu insan ayarıdır. Bu kıvamdaki aile hakkında ne düşünüyorsunuz? Esselamu aleykum.

İlhan ORAL – 25 Nisan 2021. Edebi makalalar